

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА
ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Циклова комісія правових та психологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
ВСІ ВФКЕП ЗУНУ

Лілія ЗАБРОДІНА

«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АГРАРНЕ ПРАВО

Галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

освітня програма – освітньо-професійна програма «Право»

освітня кваліфікація: фаховий молодший бакалавр з права

Форма навчання	Курс	Семестри	Лекції	Практичні	ІРС	Разом	СРС	Форма контролю
денна	IV	VIII	22	22	3	90	43	залік

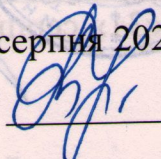
2022 - 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Аграрне право» для студентів спеціальності 081 Право, освітня програма – освітньо-професійна програма «Право»

Розробник: Віра СИВОПЛЯС, викладач циклової комісії правових та психологічних дисциплін

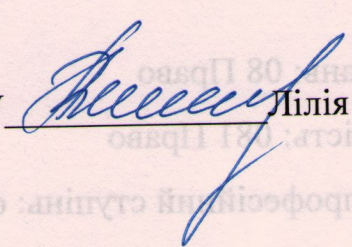
Затверджено на засіданні циклової комісії правових та психологічних дисциплін

протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Голова циклової комісії Тетяна ВДОВИЧЕНКО

Схвалено методичною радою ВСП ВФКЕП ЗУНУ,

протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Голова методичної ради ВСП ВФКЕП ЗУНУ Лілія ЗАБРОДІНА

Форми контролю	СРС	Резон	ІРС	Практичні	Лекції	Семестри	Курс	Форми вимірювання
залік	43	90	3	22	22	VІІІ	IV	денна

1. Опис навчальної дисципліни «Аграрне право»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS - 3	Галузь знань: 08 Право	Блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки	
Змістових модулів – 2 (8 – й семестр)	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90 год.		4-й	
		Семестр	
		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 4	освітньо- професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	22 год.	
		Практичні, семінарські	
		22 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		43 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		3 год.	
		Вид контролю:	
Залік, 8 – й семестр			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Актуальність та необхідність вивчення аграрного права зумовлена реформаційними процесами що відбуваються як в правовій так і економічній сферах життєдіяльності держави. Вивчення дисципліни «Аграрне право України» на юридичному факультеті, спрямоване на засвоєння студентами основних засад правової регламентації аграрних відносин в умовах переходу України до ринкової економіки, досягнення всебічного глибокого розуміння природи і сутності аграрно-правових відносин. Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Аграрне право України» проводиться після проведення таких дисциплін «Цивільне право України», «Адміністративне право України», «Земельне право України», «Екологічне право України», «Господарське право України».

Будучи фундаментальною, загальнотеоретичною наукою, Аграрне право є базовою навчальною дисципліною юридичного інституту, яка допомагає у підготовці спеціалістів-правників для органів юстиції, судів, прокуратури, органів внутрішніх справ, юридичних служб, приватних підприємств та громадських організацій.

Програма Аграрного права виходить з основного завдання цього курсу в нинішніх умовах: сприяти забезпеченню підготовки правників високої кваліфікації, готових і здатних брати участь у розбудові суверенної, правової, демократичної держави.

2.2.Завдання вивчення дисципліни

В результаті проведення лекцій студенти повинні знати структуру і зміст курсу, вміти знаходити зв'язок між темами курсу та іншими юридичними дисциплінами, а також вміти використовувати отримані знання для вирішення практичних задач.

В результаті вивчення курсу «**Аграрне право**» студенти повинні:

- використовувати загальні поняття і категорії;

- застосовувати теоретичні знання в юридичній практиці;
- знаходити необхідну юридичну та іншу літературу для поповнення своїх теоретичних знань;
- розрізняти окремі типи, форми держави та характерні їм функції;
- визначати основні шляхи побудови суверенної, соціальної, демократичної правової держави;
- розмежовувати правові відносини в суспільстві;
- давати аналіз і тлумачення нормам права, нормативно-правовим актам;
- використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини;
- обґрунтовувати законність і доцільність прийнятих правових рішень;
- виділяти основні етапи і стадії правотворчого процесу.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни “**Аграрне право**” студенти повинні: **володіти такими загальнокультурними компетенціями (ЗК)**

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК9. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом

В результаті вивчення дисципліни “**Аграрне право**” студенти повинні володіти такими фаховими компетентностями (ФК)

ФК5. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК6. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК7. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК8. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

ФК9. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ФК10. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

ФК12. Здатність і готовність особи дотримуватися та реалізовувати сукупність встановлених державою правових норм, що регулюють відносини з приводу охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання та відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Аграрне право є системоутворюючою, фундаментальною, базовою, основною навчальною дисципліною для всієї юриспруденції, яка вводить у вивчення решту юридичних дисциплін і є основою їх пізнання.

2.5. Програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні досягти програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН5. Використовувати у професійній діяльності нормативно- правові акти України та рекомендації належних правозастосовчих (законодавчих, судових, правоохоронних тощо) практик у галузі юридичної освіти та науки

ПРН6. Оприлюднювати серед фахівців і нефахівців юридичну інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід в галузі професійної діяльності

ПРН8. Нести професійну відповідальність за прийняті правові рішення, у тому числі у непередбачуваних умовах

ПРН9. Використовувати інноваційні підходи для вирішення професійних завдань

ПРН10. Навчатись з високим рівнем автономності та академічної доброчесності

ПРН11. Здійснювати аналіз змісту нормативно-правових актів та проводити правову експертизу.

ПРН12. Формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації

ПРН13. Застосовувати загальні вимоги правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного рішення

ПРН14. Здійснювати правову допомогу у захисті прав і законних інтересів громадян

ПРН15. Складати документи, в яких відображається або посвідчується інформація, що має правове значення

ПРН16. Ведення юридичної справи, як здійснення певного комплексу процесуальних юридично значущих дій, пов'язаних з вирішенням конкретної життєвої ситуації

ПРН17. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на підставі нормативно-правових актів України та етичних стандартів правничої професії

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Аграрне право як галузь права та його особливості

Поняття аграрного права як галузі права. Історичні витoki аграрного права: колгоспне право, сільськогосподарське право, аграрне право. Ознаки аграрного права: комплексність, інтегрованість, спеціалізованість та їх характеристика.

Предмет аграрного права, його зміст та особливості. Методи правового регулювання та їх зміст.

Поняття принципів, характеристика загальних принципів та спеціальних принципів аграрного права.

Система аграрного права: поняття та її складові. Загальна характеристика окремих правових інститутів аграрного права: права власності на землю сільськогосподарського призначення, паювання та оренди землі, сільськогосподарської кооперації, фермерського господарства,

сільськогосподарських підприємств і товариств.

Тема 2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення

Співвідношення понять «земля» і «земельна ділянка».

Поняття і склад та ознаки земель сільськогосподарського призначення.

Землі сільськогосподарського призначення як об'єкт правового регулювання.

Поняття і особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення: загальний правовий режим, особливий правовий режим, спеціальний правовий режим земель сільськогосподарського призначення та їх характеристика.

Права та обов'язки власників і користувачів земель сільськогосподарського призначення.

Тема 3. Порядок створення і реєстрації фермерського господарства

Правові засади функціонування фермерського господарства в Україні.

Поняття та ознаки фермерського господарства.

Правовий інститут членства у фермерському господарстві. Голова фермерського господарства.

Умови і порядок створення фермерського господарства. Реалізація права на створення фермерського господарства. Умови і порядок проведення професійного відбору громадян, які виявили бажання створити фермерське господарство.

Порядок надання (передачі) земельної ділянки для ведення фермерського господарства.

Державна реєстрація фермерського господарства.

Загальна характеристика статуту фермерського господарства.

Державна підтримка фермерського господарства: її види та порядок надання.

Тема 4. Державне регулювання сільського господарства

Поняття, суть і принципи державного регулювання сільського господарства.

Форми державного регулювання: правотворча, правозастосовна, правоохоронна, організаційна, їх характеристика.

Методи державного регулювання: переконання, дозволів, прямих вказівок, рекомендацій, адміністративний і економічний методи, їх характеристика.

Система й повноваження державних органів, які здійснюють регулювання сільського господарства: Міністерство аграрної політики України як центральний спеціалізований орган державного управління у сфері сільського господарства та його повноваження; структура та повноваження управлінь агропромислового розвитку; структура і повноваження Державного комітету України із земельних ресурсів.

Органи державного контролю та інспекції в сільському господарстві: повноваження Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики; повноваження Державного комітету ветеринарної медицини України, повноваження Державного департаменту харчової промисловості та продовольчого ринку; повноваження Державної інспекції з контролю якості сільськогосподарської продукції та моніторингу її ринку; повноваження Державної хлібної інспекції Автономної Республіки Крим і обласних державних хлібних інспекцій; повноваження Української державної насінневої інспекції, повноваження Державної служби з карантину рослин України.

Розділ №2 «Аграрний ринок та правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності»

Тема 5. Загальна характеристика аграрного ринку

Теоретико-правове поняття аграрного ринку та правові засади його

функціонування в Україні. Види аграрного ринку, їх характеристика. Функції аграрного ринку.

Особливості державного регулювання цін окремих видів сільськогосподарської продукції. Об'єкти державного цінового регулювання. Державна аграрна інтервенція, товарна інтервенція, фінансова інтервенція.

Тимчасове адміністративне регулювання цін та тимчасова бюджетна дотація.

Тема 6. Правове забезпечення формування ринків зерна, цукру, сільськогосподарської техніки

Правові засади формування ринку зерна в Україні. Поняття зерна та його види. Суб'єкти ринку зерна, їх загальна характеристика. Основні засади державної політики щодо регулювання ринку зерна. Формування та використання зернових ресурсів. Порядок декларування зерна. Контроль якості зерна. Зберігання зерна.

Правові засади виробництва і реалізації цукру. Державне регулювання та вирощування цукрових буряків, виробництва та реалізації цукру.

Правові засади розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу. Основні завдання вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Тема 7. Правове забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції

Правові засади забезпечення якості й безпечності сільськогосподарської продукції.

Поняття сільськогосподарської продукції. Поняття безпечності і якості сільськогосподарської продукції.

Державне забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції. Повноваження Ветеринарної та Санітарної служб, ветеринарного і санітарного інспекторів.

Права та обов'язки виробників, постачальників і продавців сільськогосподарської продукції.

Порядок функціонування агропродовольчих ринків.

Правове регулювання обігу сільськогосподарських товарів з вмістом генетично-модифікованих організмів.

Тема 8. Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства.

Поняття відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Класифікація юридичної відповідальності за порушення аграрного законодавства (за галузевою ознакою, за суб'єктами).

Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільськогосподарській діяльності.

Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.

Майнова відповідальність за аграрні правопорушення.

Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Найменування тем і розділів	Всього	Лекцій	Практичних	СРС	ІРС	Література
Змістовий модуль 1. Загальна частина							
1	Аграрне право як галузь права та його особливості	12	2	2	8		[1,4,8,9,11,18]
2	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення	9	2	2	5		[1,2,4]
3	Порядок створення і реєстрації фермерського господарства	9	2	2	5		[1,5,7]
4	Державне регулювання сільськогосподарства	9	2	2	5		[1,2,4]
	<i>Разом за модулем 1</i>	39	8	8	23		
Змістовий модуль II. Аграрний ринок та правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності»							
5	Загальна характеристика аграрного ринку	9	2	2	5		[1,5,8,12]
6	Правове забезпечення формування ринків зерна, цукру, сільськогосподарської техніки	4	2	2			[1,5,8,12]
7	Правове забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції	4	2	2			[1,4,8,9,11,18]
8	Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства.	12	2	2	5	3	[1,5,8,12]
9	Правове становище державних сільськогосподарських підприємств	9	2	2	5		[1,5,8,12]
10	Правове забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції	9	2	2	5		[1,5,8,12]
11	Договірні відносини у сфері сільськогосподарського виробництва	4	2	2			[1,5,8,12]
	<i>Разом за модулем 2</i>	51	14	14	20	3	

Усього годин	90	22	22	43	3	
--------------	----	----	----	----	---	--

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод, принципи і система аграрного права	2
2	Державне регулювання сільського господарства	2
3	Правовий статус фермерських господарств	2
4	Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві	2
5	Правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності	2
6	Правове забезпечення соціального розвитку села	2
7	Правове регулювання державної підтримки сільського господарства	2
8	Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства	2
9	Правове регулювання охорони праці в сільському господарстві	2
10	Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві	2
11	Аграрне законодавство країн-членів ЄС	2

6. Самостійна робота

Самостійне завдання виконується у вигляді реферату обсягом до 20 сторінок. Метою виконання самостійного завдання є закріплення рівня теоретичних знань, набутих під час лекційних занять та індивідуальної роботи. Завдання вибирається студентом у відповідності з номером у списку групи.

Поля : верхнє, нижнє та ліве – 20 мм, праве – 10 мм. Робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою.

№ з/п	Тема курсу та тематика СРС	Термін контролю
8-й семестр		
1	Завдання та функції Аграрного законодавства України. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		8
2	Зміст та особливості аудиторської діяльності. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		5
3	Система державних органів, які здійснюють керівництво аграрною діяльністю в Україні. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		5
4	Загальна характеристика операцій сільськогосподарських виробників стосовно залучення коштів 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		5
5	Види та правила відкриття рахунків у банківських установах фермерських господарств. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		5
6	Поняття державного кредиту фермерському господарству. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
Разом за тему		5
7	Податок з власників агровиробників в Україні 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану	

	практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
	Разом за тему	5
8	Основні види АПК. 1. Скласти тестові завдання з теми (2-3 до кожного питання плану практичного заняття). 2. Скласти глосарій до теми з 10 термінів.	
	Разом за тему	5
	Всього	43

7. Індивідуальні завдання. Теми рефератів:

1. Державне регулювання сільського господарства.
2. Основні напрями розвитку агропромислового комплексу України.
3. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.
4. Правове регулювання фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.
5. Особливості управління землями сільськогосподарського призначення.
6. Правове регулювання використання водних ресурсів у сільському господарстві.
7. Правове регулювання використання лісових ресурсів у сільському господарстві.
8. Правове регулювання використання надр у сільському господарстві.
9. Правове забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.
10. Проблеми і перспективи розвитку генно-модифікованої сільськогосподарської продукції в Україні.
11. Приватизація землі: сучасний стан і правове регулювання.
12. Юридична відповідальність за порушення гарантій права власності на землю в Україні.
13. Адміністративна і цивільно-правова відповідальність за порушення норм земельного законодавства.
14. Кримінально-правова відповідальність за порушення норм земельного законодавства.

15. Аграрна реформа в Україні: проблеми і перспективи розвитку.
16. Діяльність органів, які розглядають земельні спори.
17. Порядок розгляду спорів щодо позбавлення права власності на землю і права користування землею.
18. Правовий статус фермерських господарств.
19. Правовий статус особистих селянських господарств.
20. Правовий статус державних сільськогосподарських підприємств.
21. Державна підтримка сільськогосподарського виробника в сучасних умовах господарювання.
22. Правове регулювання ринку зерна в Україні.
23. Правове регулювання розвитку тваринництва в Україні.
24. Правове регулювання розвитку рослинництва в Україні.
25. Правове регулювання бджільництва в Україні.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні, в тому числі з використанням мультимедійного проектора та інших ТЗН; індивідуальні заняття; робота в Інтернеті; виконання індивідуальних завдань.

9. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Аграрне право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- директорська контрольна робота;
- оцінювання виконання індивідуального завдання;
- залік;

Підсумковий бал (за 100 - бальною шкалою) з дисципліни «Аграрне право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

8-й семестр (Залік)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Сума
Теми 1- 4 (модульна контр. роб., поточне оцінювання, тестовий контроль)	Директорська контрольна робота Теми 1- 6	Середнє арифметичне по поточним оцінкам	
25%	50 %	25 %	100 %
Тиждень (8)	Тиждень (11)	Тиждень (11)	

Шкала оцінювання (переведення)

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

«ВІДМІННО» - знання глибокі, міцні, системні. Студент вміє застосовувати їх для виконання завдань пошукового характеру, може самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, виявляти й відстоювати власну позицію.

«ДОБРЕ» - відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень. Студент вміє робити висновки, виправляти допущені неточності, він знає суть понять, явищ, вміє пояснити основні теоретичні положення, може самостійно застосовувати знання в типових ситуаціях.

«ЗАДОВІЛЬНО» - відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й

неточностями дати визначення понять, сформулювати теоретичні положення. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразками.

«НЕЗАДОВІЛЬНО» - відповідь зі значними помилками і неточностями, студент відтворює менш як половину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, елементарні завдання виконує лише за допомогою викладача

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни: «Аграрне право»
2. Матеріали комп'ютерних презентацій лекційного курсу «Аграрне право»
3. Питання для підготовки до здачі заліку.
4. Питання для поточного контролю.
5. Тестові завдання.
6. Презентації.
7. Пошукові роботи студентів.
8. Завдання для проведення модульного контролю, ДКР.

11. Рекомендована література.

1. Мірошниченко А. М. Земельне право України: Підручник. - 2-ге видання, допов. і перероб. -К.: Алерга; ЦУП, 2021. [Електронний ресурс].
2. Аграрне право України: підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк [та ін.]; за заг. ред. В. М. Єрмоленка. - К.: Юрінком Інтер, 2020. - 608 с. - [Електронний ресурс].
3. Аграрне право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін. ; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. – Х : Право, 2020. - 296 с.

Додаткова:

4. Барабаш Н.П. Розвиток правового регулювання земельних відносин, пов'язаних із користуванням надрами. // Форум права. - 2019. - № 2. - ст.30.

5. Бусуйок Д. Види органів державного управління земельним фондом// Підприємництво, господарство і право. - 2019. - № 5. - ст.92-95.
6. Ващишин М.Я. Деякі проблемні аспекти аграрного права / М.Я. Ващишин // Актуальні проблеми юридичної науки: зб. тез. Міжнар. наук.-практ. конф. «Дванадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 8-9 листопада 2016 р.): [у 4-х част.]. - Частина перша. - Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2016. - ст. 104-106.
7. Зеліско А. Правовий статус фермерських господарств як юридичних осіб приватного права //Право України. - 2016. - № 5. - ст. 143
8. Зеліско А. Правовий статус фермерських господарств як юридичних осіб приватного права //Право України. - 2018. - № 5. - ст. 143
9. Коваленко Т. Роль правового звичаю в забезпеченні ефективності правового регулювання земельних відносин //Право України. - 2021. - № 2. - ст. 135
10. Ковальчук Тетяна, Коваленко Тетяна, Мірошніченко Анатолій. Проблеми ефективності правового забезпечення приватизації земель в Україні//Юридична Україна. - 2019. - № 2. - ст.63
11. Комарницький В.М. Щодо питання про право спеціального та загального землекористування//Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2019. - № 1. - ст. 27
12. Кулинич П. Земельні ділянки сільськогосподарського призначення як об'єкти правового обігу //Право України. - 2017. - № 5. - ст. 115.
13. Кулинич П. Земельні ділянки сільськогосподарського призначення як об'єкти правового обігу //Право України. - 2019. - № 5. - ст. 115
14. Литвінець В.М. Встановлення та зміна меж сільських населених пунктів як підстава набуття права власності територіальної громади села на землю// Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. — 2018. — Вип. 39. — С. 466-472.
15. Настечко К.О. "Неоформлені права" на земельні ділянки в Україні //

Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. — 2018. — Вип. 41. — С. 473-479.

16. Нестечко К. особливості оформлення прав на земельні ділянки незалежно від їх цільового призначення// Підприємництво, господарство і право. - 2019. - №4. - ст.165.